
SLOBODA ČLOVEKA

UČEBNICA KATOLÍCKEHO NÁBOŽENSTVA
PRE 7. ROČNÍK ZÁKLADNÝCH ŠKÔL
ZÁPADNÝ OBRAD

SLOBODA ČLOVEKA

UČEBNICA KATOLÍCKEHO NÁBOŽENSTVA
PRE 7. ROČNÍK ZÁKLADNÝCH ŠKÔL
ZÁPADNÝ OBRAD

Mgr. Slávka Rusnáková

SLOBODA ČLOVEKA

UČEBNICA KATOLÍCKEHO NÁBOŽENSTVA
PRE 7. ROČNÍK ZÁKLADNÝCH ŠKÔL
ZÁPADNÝ OBRAD

Mgr. Slávka Rusnáková

Nihil obstat: Mons. Bernardus Bober, Archiepiscopus Metropolitae Cassoviensis.

Imprimatur: Mons. Joannes Orosch, Archiepiscopus Tyrnaviensis, Trnaviae die 8 octobris 2014, nr. 7353/14.

Učebnica je hrađená z finančných prostriedkov MŠVvaŠ SR

Sloboda človeka

Učebnica katolíckeho náboženstva pre 7. ročník základných škôl - západný obrad

Recenzenti:

ThDr. Radomír Bodziony, PhD.

PhDr. Michal Marták, PhD.

ThLic. Marcel Gajdoš

Vydal Spolok svätého Vojtecha – Vojtech, spol. s r. o., Trnava 2021, ako svoju 4320. publikáciu v koordinácii s Katolíckym pedagogickým a katechetickým centrom

Autor:

Mgr. Slávka Rusnáková

Jazyková úprava:

Mgr. Monika Krakovská

Grafická a technická úprava:

Mgr. František Tokarčík

Vydanie prvé

Tlač:

Finidr, Český Těšín

Text publikácie neprešiel jazykovou korektúrou vydavateľstva SSV.

ISBN 978-80-8161-468-2

**Katolícke pedagogické
a katechetické centrum, n.o.**

ÚVOD

V živote sú chvíle, ktoré sú príjemné aj smutné. Nekráča sa vždy ľahko. Niekedy niečo získaš, inokedy niečo stratíš. Budeš sa musieť niečoho zriecť, ale nezriekni sa Boha. Viera v neho ťa bude držať, bude ťa posilňovať. Tvoja viera musí byť živá, musíš ju žiť, ukázať, že miluješ svojich blízkych, že ich neodsudzuješ, prijímaš ich takých, akí sú, aj keď sú ti nesympatickí a možno ti znepríjemňujú život. Rešpektuj ich práva, maj rešpekt voči ich názorom, aj keď nebudú rovnaké ako tvoje. Neodsudzuj ich, ak budú inej farby pleti, iného vierovyznania. Veď Boh nás nedelí na skupiny, ale všetci sme jeho deti. Dodržiavaj prikázania, lebo to sú značky, ktoré ak budeš dodržiavať, dosiahneš nebo, veď nato sme na svete, aby sme raz prišli naspäť k Bohu. Každý deň máš novú šancu byť lepším, využi to. Aj keď máš hriech, ktorý si myslíš, že ti Boh neodpustí, neboj sa, ak ho budeš ľutovať a vyznáš ho pri sv. spovedi, Boh ti odpustí a zabudne naň. Nevzdávaj sa! Prajem ti život plný Božích milostí a Božieho požehnania. Naplnený láskou, radosťou a pokojom.

V učebnici nás budú sprevádzať tieto symboly:

UVAŽUJ

Prečítaj si text a zamysli sa nad ním. Ak chceš, môžeš sa podeliť o to, čo ťa oslovilo.

VNÍMAJ

Pozorne a s úctou čítaj a počúvaj Božie slovo. Počúvaj sluchom a vnímaj srdcom, čím ťa toto slovo oslovilo.

VYPRACUJ

Svedomito vypracuj v pracovnom zošite predložené úlohy.

NEZABUDNI

Dôsledne si zopakuj a skús nezabudnúť zhrnuté učivo.

I. SLOBODA ČLOVEKA

Si siedmak, syn či dcéra svojich rodičov, cítiš sa obmedzovaný, nemôžeš robiť, čo sa ti páči. Všetci dookola ti niečo kážu a čakajú, že ty to splníš. Ale tebe sa nechce stále počúvať, chcel by si robiť to, čo ťa baví. Vypadnúť z domu, byť slobodný, rozprestrieť krídla a letieť.

Myslíš, že si pripravený rozhodovať o všetkom sám? Čítaj ďalej a možno zmeníš názor.

Motýľ

Jedného krásneho dňa bolo vidieť malého motýlika z polootvorenej kukly. Niekoľko hodín ho pozoroval muž, ako sa trápi, ako bojuje motýlik o slobodu, aby sa dostal z kukly von.

Potom sa zdalo, že všetkému je koniec. Zdalo sa, že motýlik urobil všetko preto, aby sa dostal von, na viac sa už nezmôže. Muž sa rozhodol pomôcť motýľovi: zobral nožnice a otvoril kuklu.

Motýlik sa ľahko dostal von.

Ale bol slabý, telo a krídla mal zoschnuté.

Muž ďalej pozoroval, lebo čakal na chvíľu, kedy motýlik roztvorí svoje nádherné a dostatočne silné krídla a vzlietne.

Ale nič sa nestalo! Motýlik prežil celý svoj život so slabým telom a zoschnutými krídlami. Nikdy nevedel lietať.

Tento muž chcel pomôcť motýľovi, ale nakoniec mu ublížil. Čo si neuvedomil?

Že trápenie motýľa v kukle je potrebné na to, aby zosilnel a bol schopný žiť a slobodne lietať.

Nie vždy sa v živote kráča ľahko, ale ťažkosti, s ktorými sa v živote stretávame, nás pretvárajú, robia nás silnejšími, sme lepšie pripravení na život. Buď trpezlivý a počkaj, kedy príde čas a ty budeš pripravený vzlietnuť.

UVAŽUJ

Čo je podľa teba sloboda? Čo znamená byť slobodný?

Sloboda je schopnosť konať alebo nekonať, a tak vykonať sám od seba vedomé a dobrovoľné činy. Dokonalosť svojho konania dosahuje vtedy, keď je zameraná na Boha, najvyššie Dobro.

KKC 1744

Rešpektovaním práv druhého človeka si uvedomujeme hranice vlastnej slobody. Uvedomením si vlastných práv objavujeme aj svoju povinnosť voči ostatným jednotlivcom aj voči spoločnosti. Dobro jednotlivca je dobrom spoločnosti. Skutočne slobodný človek preberá zodpovednosť za seba a je pripravený niesť zodpovednosť za iných (napr. rodičia za svoje deti). Sloboda je úzko spojená so zodpovednosťou.

Vyznanie viery pre tých, ktorí trpia

Žiadal som od Boha **silu**, aby som sa mohol presadiť.

Urobil ma slabým, aby som sa naučil pokore ...

Žiadal som od Boha **zdravie**, aby som mohol urobiť veľké veci.

Ochorel som, aby som mohol urobiť niečo hodnotnejšie ...

Žiadal som **bohatstvo**, aby som mohol byť šťastný.

Dostal som biedu, aby som sa stal múdрым ...

Žiadal som **moc**, aby ma ľudia velebili.

Dostal som bezmocnosť, aby som cítil potrebu Boha ...

Žiadal som **všetko**, aby som mohol mať radosť zo života.

Dostal som život, aby som sa mohol zo všetkého radovať ...

Nedostal som nič z toho, o čo som žiadal, ale dostal som všetko, v čo som dúfal.

Takmer proti mojej vôli boli moje modlitby vypočuté.

Som najbohatší z obdarovaných.

Roy Campanella

Nedostaneš vždy to, čo chceš, ale čo v ten moment potrebuješ, ale pochopíš to až po určitom čase.

Pane, pomáhaj mi zodpovedne zaobchádzať so slobodou.

Amen.

PREČO DODRŽIAVAŤ DESATORO?

Povieš, prečo by som mal chodiť do chrámu, dodržiavať pôst, prežehnať sa pred krížom? Ved' ma kamaráti vysmiejú, že som „iný“, že som „svätoškář“.

Nehanbi sa za svoju vieru, lebo Kristus povedal: „Každého, kto mňa vyzná pred ľuďmi, aj ja vyznám pred svojím Otcom, ktorý je na nebesiach.“ (Mt 10, 32)

Francúzskemu cisárovi Napoleonovi I. sa narodil syn a hľadal pre neho vhodnú vychovateľku. V tom čase usporiadal veľkú hostinu. Hoci bol piatok, priniesli na stôl veľké množstvo mäsitých jedál. Hostia nebrali ohľad na cirkevné prikázanie o pôste a jedli všetko bez akéhokoľvek obmedzenia. Iba jediná mladá pani, ktorá sedela blízko Napoleona, jedla veľmi málo a úplne sa mäsu vyhla. Všetci hostia si mysleli, že cisár sa na ňu nahnevá za také verejné pripomenutie nezachovávanie prikázania Cirkvi o pôste na svojom dvore. Ale stalo sa niečo úplne iné. Cisár práve túto pani poprosil, aby sa stala vychovateľkou jeho malého syna. Uvedomil si totiž, že len ona jediná zo všetkých hostí má naozaj silný charakter. Nehanbi sa za svoju vieru a za jej prikázania, zatiaľ čo iní kresťania boli k cirkevným zákonom ľahostajní.

„Učiteľ, čo dobré mám robiť, aby som mal večný život?“ pýtal sa mladík Ježiša. Ježiš mu odpovedal: „Ak chceš vojsť do života, zachovávaj prikázania!“ A vypočítava mu prikázania týkajúce sa lásky k blížnemu: „Nezabiješ! Nescudzoložíš! Nepokradneš! Nebudeš krivo svedčiť! Cti otca i matku!“ Nakoniec zhrňa tieto prikázania pozitívnym spôsobom: „Milovať budeš svojho blížneho ako seba samého!“

Mt 19, 16 – 19, KKC 2052

Pamätáš si ešte Desatoro? Tak si ho spoločne zopakujme!

Desatoro Božích prikázani

1. Ja som Pán, tvoj Boh! Nebudeš mať okrem mňa iných bohov, ktorým by si sa klaňal.
2. Nevezmeš Božie meno nadarmo.
3. Pamätaj, že máš svätit sviatočné dni.
4. Čti svojho otca a svoju matku.
5. Nezabiješ.
6. Nezosmilniš.
7. Nepokradneš.
8. Nebudeš krivo svedčiť proti svojmu blížnemu.
9. Nebudeš žiadostivo túžiť po manželke svojho blížneho.
10. Nebudeš túžiť po majetku svojho blížneho.

Slovo „Dekalóg“ znamená doslovne „desať slov“ (Ex 34, 28; Dt 4,13; 10,4). Týchto „desať slov“ Boh zjavil svojmu ľudu na svätom vrchu. Napísal ich „svojím prstom“ (Ex 31,18) na rozdiel od ostatných príkazov, ktoré napísal Mojžiš. Sú to Božie slová vo vynikajúcom zmysle. Sú nám odovzdané v knihe Exodus a v knihe Deuteronomium. Už v Starom zákone sa sväté knihy odvolávajú na „desať slov“, ale ich plný zmy-

sel bude zjavený v Novom zákone v Ježišovi Kristovi.
(KKC 2056)

„Desať slov“ zhrňa a vyhlasuje Boží zákon: „Tieto slová hovoril Pán celej vašej pospolitosti mohutným hlasom na vrchu sprostred ohňa, z mraku a z temnoty – a nepridal nič. Potom ich napísal na dve kamenné tabule a dal ich mne“ (Dt 5,22). Preto sa tie dve tabule nazývajú „zákon“ (Ex 25, 16). Obsahujú totiž ustanovenia zmluvy uzavretej medzi Bohom a jeho ľudom. Tieto „tabule zákona“ (Ex 31, 18; 32, 15; 34,29) sa mali uložiť do „archy“. (Ex 25, 16; 40, 1 – 2; KKC 2058)

Keďže prikázania Desatora vyjadrujú základné povinnosti človeka voči Bohu a blížnemu, vo svojom základnom obsahu dávajú poznať vážne záväzky. V podstate sú nemeniteľné a zaväzujú vždy a všade. Nikto sa nemôže od nich dišpenzovať. Desať prikázaní vpísal Boh do srdca človeka. (KKC 2072)

NEZABUDNI!

Boh ťa nekonečne miluje a svoju lásku prejavil tak, že zomrel za teba na kríži, aby si mohol večne žiť v nebi. Preto nepremárni šancu byť na mieste, ktoré je pripravené pre teba.

**Pane, nauč ma žiť podľa Desatora,
aby som získal večný život.**

Amen.